

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
РІШЕННЯ

19 грудня 2024 року

Київ

№ 3707/0/15-24

**Про зміну територіальної підсудності
судових справ Дружківського міського
суду Донецької області, Артемівського
міськрайонного суду Донецької області**

Вища рада правосуддя, урахуваючи положення частини сьомої статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», розглянувши подання Голови Верховного Суду про зміну територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області,

встановила:

відповідно до частини сьомої статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у разі неможливості здійснення правосуддя судом з об'єктивних причин під час воєнного або надзвичайного стану, у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами може бути змінено територіальну підсудність судових справ, що розглядаються в такому суді, за рішенням Вищої ради правосуддя, що ухвалюється за поданням Голови Верховного Суду, шляхом її передачі до суду, який найбільш територіально наближений до суду, який не може здійснювати правосуддя, або іншого визначеного суду.

Порядок розгляду Вищою радою правосуддя подання Голови Верховного Суду щодо зміни територіальної підсудності судових справ установлено главою 29 Регламенту Вищої ради правосуддя, затвердженого рішенням Вищої ради правосуддя від 24 січня 2017 року № 52/0/15-17, у редакції рішення Вищої ради правосуддя від 21 листопада 2023 року № 1068/0/15-23, зі змінами.

25 листопада 2024 року до Вищої ради правосуддя (вх. № 13423/0/8-24) надійшло подання Голови Верховного Суду про зміну територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області.

У поданні зазначено, що у зв'язку з інтенсифікацією воєнних дій у Донецькій області до Верховного Суду надійшло подання зборів суддів Дружківського міського суду Донецької області (вх. № 3086/0/1-24 від 11 жовтня 2024 року) щодо зміни територіальної підсудності судових справ цього суду.

У поданні судді зазначають, що станом на 8 жовтня 2024 року ситуація в Дружківській територіальній громаді Донецької області суттєво загострилася, відбуваються постійні обстріли міста Дружківки та інших населених пунктів Дружківської територіальної громади, погіршилася ситуація на Покровському

напрямку, відбувається щоденне просування російських військ у сторону Дружківської територіальної громади, від лінії бойового зіткнення до міста Дружківки лише 18 кілометрів, що, на думку суддів, свідчить про необхідність вжиття невідкладних та ефективних заходів щодо збереження життя та здоров'я людей, працівників апарату суду, суддів, а також проведення своєчасної евакуації документації, судових справ, речових доказів і матеріальних цінностей.

Ураховуючи неможливість здійснення правосуддя Артемівським міськрайонним судом Донецької області під час воєнного стану, розпорядженням Голови Верховного Суду від 21 жовтня 2022 року № 61 «Про зміну територіальної підсудності судових справ в умовах воєнного стану (Артемівський міськрайонний суд Донецької області)» територіальну підсудність судових справ Артемівського міськрайонного суду Донецької області визначено Дружківському міському суду Донецької області.

Верховний Суд звернувся (листи від 18 жовтня 2024 року № 4039/0/2-24, від 18 листопада 2024 року № 4389/0/2-24) до Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України), Територіального управління Державної судової адміністрації України в Донецькій області (далі – ТУ ДСА України в Донецькій області) та Дніпровського апеляційного суду із проханням висловити позицію щодо зміни територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області.

Станом на сьогодні Верховний Суд отримав відповіді від:

в. о. начальника ТУ ДСА України в Донецькій області Л. Гудзенко (вх. № 3166/0/1-24 від 21 жовтня 2024 року) про відсутність підстав для зміни територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області;

керівника апарату Дружківського міського суду Донецької області Ю. Неживенко (вх. № 3141/0/1-24 від 17 жовтня 2024 року) щодо відтермінування розгляду питання про зміну територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області;

т. в. о. Голови Державної судової адміністрації України М. Пампури (вх. № 3251/0/1-24 від 25 жовтня 2024 року), який повідомив, що в разі зміни територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області (далі – ТУ ДСА України в Дніпропетровській області) пропонує визначити її одному із цих судів: Вільногірський міський суд Дніпропетровської області, Жовтоводський міський суд Дніпропетровської області, П'ятихатський районний суд Дніпропетровської області;

голови Дніпровського апеляційного суду Р. Мудрецького (вх. № 3695/0/1-24 від 21 листопада 2024 року), який запропонував розглянути питання про можливість розподілу справ Дружківського міського суду Донецької області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області та визначення підсудності цих справ окремо двом із цих судів: Жовтневий

районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, Дзержинський районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, Жовтневий районний суд міста Дніпропетровська;

суддів Дружківського міського суду Донецької області (вх. № 1056/0/1-24 від 18 листопада 2024 року) із проханням змінити територіальну підсудність судових справ Дружківського міського суду Донецької області шляхом її передачі одному з таких судів: Жовтневий районний суд міста Дніпропетровська, Ленінський районний суд міста Дніпропетровська або інший районний суд міста Дніпра, Дніпровський районний суд міста Дніпродзержинська Дніпропетровської області, Баглійський районний суд міста Дніпродзержинська Дніпропетровської області або інший суд міста Кам'янського, Київський районний суд міста Полтави, Ленінський районний суд міста Полтави, Октябрський районний суд міста Полтави.

У цьому листі судді Дружківського міського суду Донецької області також зазначили про вкрай негативну безпекову ситуацію в місті та неможливість продовження роботи Дружківського міського суду Донецької області. Акцентовано, що відбувається загострення обстановки на лінії бойового зіткнення, ворог постійно окупує нові території Донецької області з півдня, місто Дружківка розміщено в радіусі ураження КАБів, ФАБів та ракет С-300, лінія фронту постійно наближується та на сьогодні відстань до неї становить 15–16 км, тоді як ДРГ можуть проникати вглиб території до 20–30 кілометрів. У листі повідомлено, що 10 жовтня 2024 року під час обстрілу міста зруйновано навчальний заклад, розташований на відстані близько 300 м від будівлі суду; 12 листопада 2024 року о 14:35 під час обстрілу міста зруйновано промислове приміщення машзаводу та підприємство «ГРЕТА».

Наведене свідчить про наявність визначених частиною сьомою статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» підстав для зміни територіальної підсудності судових справ суду, розташованого на відповідній території, а саме Дружківського міського суду Донецької області. З урахуванням пропозиції голови Дніпровського апеляційного суду Р. Мудрецького та з метою дотримання відповідного балансу розподілу справ між судами доцільним є одночасне вирішення питання про зміну територіальної підсудності судових справ Артемівського міськрайонного суду Донецької області. Згідно із цією нормою підсудність судових справ відповідних судів має передаватися до суду, який найбільш територіально наближений до суду, що не може здійснювати правосуддя, або іншого визначеного суду.

Зважаючи на навантаження, кількість суддів, які здійснюють правосуддя в місцевих судах Донецької області та найбільш територіально наближеної Дніпропетровської області, Голова Верховного Суду в поданні зазначив, що найбільш оптимальним варіантом є зміна територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області шляхом її передачі Дзержинському районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області,

Артемівського міськрайонного суду Донецької області шляхом її передачі Жовтневому районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

Такий підхід урахує наявне навантаження судів, підсудність судових справ яких змінюється, та судів, яким передається відповідна підсудність. Ураховано також географічне розташування та, відповідно, реалізацію учасниками судових справ права на доступ до правосуддя.

Усе наведене може бути забезпечено за умови відрядження суддів суду, підсудність справ якого змінюється, до суду, якому буде передано підсудність.

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в період дії надзвичайного чи воєнного стану і за умови зміни територіальної підсудності судових справ, що розглядаються у відповідному суді, в порядку, передбаченому частиною сьомою статті 147 цього Закону, суддя суду, територіальна підсудність судових справ якого змінюється, може бути без його згоди відряджений для здійснення правосуддя до суду, якому визначається територіальна підсудність справ, що перебували у провадженні суду, в якому працює суддя, а в разі відсутності вакансій у цьому суді – до іншого суду того самого рівня і спеціалізації.

Отже, доцільним є розгляд питання щодо відрядження суддів до суду, якому визначена територіальна підсудність судових справ, з урахуванням інформації, яку надали ДСА України, ТУ ДСА України в Донецькій області та Дніпровський апеляційний суд.

Ураховуючи викладене, Голова Верховного Суду вніс подання до Вищої ради правосуддя про зміну територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області шляхом її передачі Держинському районному суду міста Кривого рогу Дніпропетровської області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області шляхом її передачі Жовтневому районному суду міста Кривого рогу Дніпропетровської області.

9 грудня 2024 року до Вищої ради правосуддя надійшов лист голови Дніпровського апеляційного суду Р. Мудрецького (вх. № 13832/0/8-24), у якому зазначено, що 6 грудня 2024 року внаслідок ракетного обстрілу було частково знищено будівлю Дніпровського апеляційного суду (місто Кривий Ріг), а тому ТУ ДСА України в Дніпропетровській області тимчасово розміщено суддів та працівників апарату апеляційного суду у приміщеннях Держинського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області та Центрально-Міського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

З огляду на зазначені обставини Р. Мудрецький запропонував розглянути питання про визначення територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області та Артемівського міськрайонного суду Донецької області окремо за двома з таких судів: Жовтневий районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області (штатна чисельність суддів – 13, фактично здійснюють правосуддя – 11 суддів, кількість справ, що надійшли за перше півріччя 2024 року, – 7266), Довгинцівський районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області (штатна чисельність суддів – 10, фактично здійснюють правосуддя – 5 суддів,

кількість справ, що надійшли за перше півріччя 2024 року, – 5247), а також надав інформацію про площу приміщень цих судів.

В уточненому поданні Голови Верховного Суду про зміну територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області, яке надійшло до Вищої ради правосуддя 10 грудня 2024 року (вх. № 13846/0/8-24), зазначено, що 6 грудня 2024 року ворог завдав ракетного удару по будівлі Дніпровського апеляційного суду (місто Кривий Ріг), у якому працювали, зокрема, відряджені судді та працівники апарату Донецького апеляційного суду.

У зв'язку із цим 9 грудня 2024 року на адресу Верховного Суду надійшов лист голови Дніпровського апеляційного суду Р. Мудрецького (вх. № 3912/0/1-24 від 9 грудня 2024 року) про те, що ТУ ДСА України в Дніпропетровській області тимчасово розмістило суддів і працівників апарату апеляційного суду в приміщеннях Держинського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області та Центрально-Міського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області. З огляду на зазначені обставини голова суду пропонує розглянути питання про визначення територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області та Артемівського міськрайонного суду Донецької області окремо за двома з таких судів: Жовтневий районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, Довгинцівський районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

Крім того, у цьому листі йдеться про те, що за даними ТУ ДСА України в Дніпропетровській області площа приміщення Жовтневого районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області становить 2255,2 кв. м, а Довгинцівського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області – 1021,2 кв. метра. З урахуванням неповної штатної чисельності суддів та площі приміщень в обох із них можна розмістити суддів у разі їх відрядження.

Зважаючи на наведені обставини, більш обґрунтованим є визначення територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області шляхом її передачі Довгинцівському районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, а Артемівського міськрайонного суду Донецької області шляхом її передачі Жовтневому районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

Зазначені зміни сприятимуть реалізації права на доступ до суду.

З огляду на викладене Голова Верховного Суду вніс уточнене подання про зміну територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області шляхом її передачі Довгинцівському районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, а Артемівського міськрайонного суду Донецької області шляхом її передачі Жовтневому районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

У відповідь на запити щодо надання інформації про можливість розміщення в Довгинцівському районному суді міста Кривого Рогу

Дніпропетровської області суддів Дружківського міського суду Донецької області та у Жовтневому районному суді міста Кривого Рогу Дніпропетровської області суддів Артемівського міськрайонного суду Донецької області, у разі їх відрядження для здійснення правосуддя, до Вищої ради правосуддя надійшли листи Довгинцівського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області та Жовтневого районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, ТУ ДСА в Дніпропетровській області, Дніпровського апеляційного суду.

Довгинцівський районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області листом від 12 грудня 2024 року № ЕП-841/24-Вих (вх. № 13962/0/8-24 від 12 грудня 2024 року) просить посприяти у призначенні або тимчасовому переведенні шляхом відрядження суддів до цього суду без визначення йому територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області.

Жовтневий районний суд міста Кривого Рогу Дніпропетровської області листом від 12 грудня 2024 року № 01-12/3/2024 (вх. № 13949/0/8-24 від 12 грудня 2024 року) повідомив про відсутність фактичної можливості розміщення суддів Артемівського міськрайонного суду Донецької області в разі їх відрядження до цього суду для здійснення правосуддя.

Листом від 17 грудня 2024 року № 6298/2024 (вх. № 14087/0/8-24 від 17 грудня 2024 року) ТУ ДСА України в Дніпропетровській області повідомило про можливість розміщення у приміщеннях Довгинцівського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області та Жовтневого районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області відряджених суддів за умови виділення коштів на ремонт приміщень, надавши також інформацію про стан та площу приміщень цих судів.

Дніпровський апеляційний суд листом від 17 грудня 2024 року № 04.4-23/180/2024 (вх. № 14091/0/8-24 від 17 грудня 2024 року) повідомив про незмінність своєї позиції, звернувши увагу на те, що з урахуванням поточного навантаження судів пропозиція Дніпровського апеляційного суду щодо визначення підсудності справ за судами міста Кривого Рогу Дніпропетровської області є найбільш прийнятною.

З огляду на зазначені в поданні Голови Верховного Суду, з урахуванням уточнень, підстави для зміни територіальної підсудності судових справ Дружківського міського суду Донецької області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області, а також повідомлені факти та обставини Вища рада правосуддя вважає за необхідне змінити територіальну підсудність судових справ Дружківського міського суду Донецької області шляхом її передачі Довгинцівському районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області шляхом її передачі Жовтневому районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

Пунктом 1 розділу II Порядку відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації (як тимчасового переведення), затвердженого

рішенням Вищої ради правосуддя від 24 січня 2017 року № 54/0/15-17, зі змінами (далі – Порядок), передбачено, що підставою для відрядження судді є, зокрема, зміна територіальної підсудності судових справ, що розглядаються у відповідному суді, в порядку, передбаченому частиною сьомою статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Підстави для відрядження судді встановлюються Державною судовою адміністрацією України, у тому числі за зверненнями Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, судів, територіальних управлінь Державної судової адміністрації України, інших юридичних чи фізичних осіб (пункт 2 розділу II Порядку).

ДСА України надсилає повідомлення про необхідність розгляду питання щодо відрядження судді або дострокового закінчення відрядження судді до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України протягом десяти днів з дати отримання звернення. Таке повідомлення надсилається стосовно кожного суду окремо (пункт 3 розділу II Порядку).

Ураховуючи наведене, Вища рада правосуддя вважає за доцільне звернутися до ДСА України щодо встановлення підстав для відрядження суддів Дружківського міського суду Донецької області та Артемівського міськрайонного суду Донецької області для здійснення правосуддя.

Керуючись статтями 3, 30, 34 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», частиною сьомою статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», главою 29 Регламенту Вищої ради правосуддя, Вища рада правосуддя

вирішила:

1. Змінити з 6 січня 2025 року територіальну підсудність судових справ Артемівського міськрайонного суду Донецької області шляхом її передачі до Жовтневого районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

2. Дружківському міському суду Донецької області продовжити розгляд справ, які надійшли до 6 січня 2025 року включно на розгляд цього суду в порядку, визначеному частиною сьомою статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», та відповідно до розпорядження Голови Верховного Суду від 21 жовтня 2022 року № 61.

3. Змінити з 6 січня 2025 року територіальну підсудність судових справ Дружківського міського суду Донецької області шляхом її передачі до Довгинцівського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області.

4. Державній судовій адміністрації України вжити невідкладних заходів щодо звернення до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з питань стосовно відрядження суддів Дружківського міського суду Донецької області, Артемівського міськрайонного суду Донецької області для здійснення правосуддя.

5. Державній судовій адміністрації України, Службі судової охорони вжити невідкладних кадрових, організаційних та фінансових заходів,

пов'язаних зі збереженням (перевезенням) судових справ, серверів, зокрема кадрової та бухгалтерської інформації судів, територіальна підсудність судових справ яких змінюється, а також із забезпеченням належних умов діяльності судів, яким передана територіальна підсудність судових справ.

б. Державній судовій адміністрації України, Службі судової охорони поінформувати Вищу раду правосуддя про вжиті заходи до 10 січня 2025 року.

Голова Вищої ради правосуддя

Григорій УСИК